

1973. MÁJ. 3. OL

991.3 Népszava

244 A Moszkvai Nagycirkusz
budapesti vendégjátéka

Politikát, technikát itt nem említve, a művészetben is van néhány terület, ahol a világban senki nem vitatja szovjet művelőinek kivételes szerepét. Ilyen közismerten a balett-, és ilyen a vele egy és másban rokon artistaművészet, amelynek legmagasabb színvonalával ismerkedhetnek meg ezen a nyáron a Fővárosi Nagycirkusz nézői. A *Moszkvai Nagycirkusz* hatalmas társulatának tizenhat része látható itt — olyan egészében kimagasló artistaműsor, amelynek három-négy számáról komolyan elmondható a cirkuszművészetben kissé elköpottatott jelszó: egyedülálló a világban.

A műsor egyik legfőbb érdeme: közvetlen rokonsága más művészetekkel — mindenekelőtt az említett balettel —, mind kidolgozottság, fegyelmeltség, gördülékenység, árnyaltság, mind tartalmasság dolgában. Ezt a legkevésbé sem csupán *Elvira Voszjacszenko* drótkötélen végrehajtott nagyon szép és példátlan spiccballett mutatványára, a műsor egyik legfőbb szenzációjára értem, hanem valamennyi artista megnyilvánulásának kultúrájára, gondos, pontos és szellemes kivitelére, amely a puszta ügyességi mutatvány, a testkultúra maximuma fölé, minőségileg magasabb szférába emeli a számok nagy ré-

szét. Szellemességük, ritmusuk, „koreográfiájuk” révén még az állatszámok is ide sorolódnak, amelyeket mindig a cirkuszművészet alsóbb régiójából valókként tudtam csak fel-fogni.

Néhány szám külön említése előtt érdemes még az egész műsor példás szerkezetéről és lendületéről beszélni (és tanulni belőle — nemcsak cirkusz-, hanem revü- és színházi vonatkozásban). Ilyen pergő lefolyású cirkuszi előadást aligha valaki látott még Magyarországon. Nagy és üres hűhő helyett, mindenütt pillanatok alatt a lényeg veszi át a parancsnokságot — ami természetesen nem jelenti a szükséges látványosság szegényedését, sőt! Amikor éppen ez a lényeg, akkor ez dominál. A gördülékenység száz tényezője közül itt csak a műsor indulását emelem ki, amint a bemutatkozó tömegből egyetlen egyed a magasba szökken és „szinte észrevétlen” már a cirkuszi előadás kellős közepébe visz bennünket.

A rendkívülinek mondható számok közül egyet már említettem. Hasonló értékű „világszámnak” tartom nem is annyira mutatványának anyaga, mint kivitelének elképesztő biztonsága és humora szerint, *Anatolij Podgornijét*. Fantasztikus „kártyavára!” épít maga alá,

képtelen testhelyzetben, majd dönti össze maga alatt, miközben sem élel, kedves humorából, sem egyensúlybiztonságából szikrányt sem veszít. *Irina Averino* kutyaszáma az egésznek a szédületes iramával emelkedik bármely eddig ismert állatszám fölé. El sem tudtam képzelni, hogy állatokat — akár még kutyákat is —, ilyen vágatásban még közbeiktatott mutatványokra lehessen megtanítani. Emberi ügyességszámoknál is szokatlan és hatásos az ilyen vágta. *V. Gavrilov* és *V. Petrov* kivált zenebohócnak elsőrendűek.

Jurij Averino, a műsor művészeti vezetője és egyben fő szenzációjának létrehozója. A cirkuszművészet ritka műfajában világhíresség: illuzionista. A bűvészettel rokon artistaág ez, de mutatványaiban nagyobb szabású és lélegzetelállítóbb. (A század első harmadában Uferini volt világhíressége.) Meg sem kíséreltem gondolkodni azon, miként történnek a csodák *Averino* mester által: eltűnnek személyek, mereven fekszenek kardhegyen, majd anélkül stb. Záró revüje már nem ügyességi, hanem inkább technikai „csoda” — a lényeg az, hogy ez is frappáns, kiváló mutatvány. Egy kimagasló cirkuszi est méltó zárása.

Rajk András